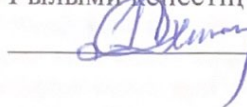

Білім беру бағдарламасына оқуға түсу
кезеңіндегі қойылатын «Күләш
Байсейітова атындағы
Қазақ ұлттық университеті» РММ Ғылыми
кеңесінің шешімінен

БЕКІТІЛДІ

«23» 04 2025ж. М. Байсейітова
Ғылыми кеңестің төрағасы

Қабылдау шығармашылық емтихандарына қойылатын таптар

**4S02150201 - Муzyкaтaнyшы, бaлaлap мyзыкa мeктeбiнiң oқытyшысы
«Музыка теориясы»**

Мамандық атауы және коды	Біліктілігі	Базасы	Топ
02150200 - Музыка теориясы	4S02150201 - Муzyкaтaнyшы, бaлaлap мyзыкa мeктeбiнiң oқытyшысы	9 сынып базасында	Қазақ, орыс

1. БІРІНШІ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН

СОЛЬФЕДЖИО (жазбаша және ауызша):

I. Музыкалық диктант:

- Бірдауысты.
- Форма - біртональдік периоді, екі сөйлем, 8 такт.
- Жазу уақыты - 25-30 минут.
- Ойнау саны-8-10.
- Өлшем-ырғақтық қиындықтар - қарапайым өлшемдер, сегіздік нүктемен және он алтылық ырғақты топтар, пунктирлі ырғақ (төрттік нүктемен және сегіздік, сегіздік нүктемен және он алтылық), сегіздік триоль, синкопаның қарапайым түрлері, диктант затактпен немесе онсыз болуы мүмкін;
- Интонациялық қиындықтар - қарапайым интервалдар, диатоникалық және гармоникалық үштондықтар, негізгі үшдыбыстық мен септаккордтардың дыбыстары бойынша қозғалу, хроматизмдердің қарапайым түрлері, диатоникалық секвенциялар.

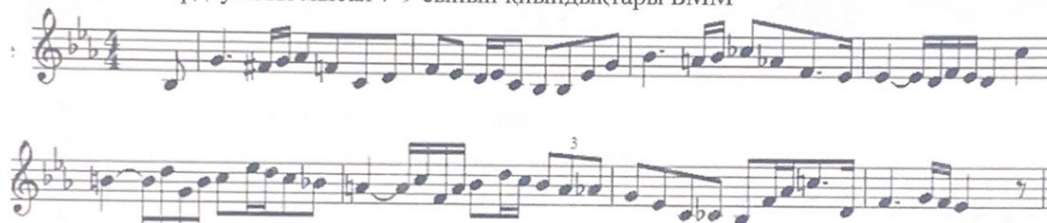
II. Ауызша есту талдауы:

1. Ладтар - мажор және минордың 3 түрі, 5 және 7-сатылы халық ладтар;
2. Интервалдар – қарапайым, үштондар және ерекше;
3. Аккордтар - мажорлық, минорлық және кішірейтілген үшдыбыстықтар айналымдарымен, ұлғайтылған үшдыбыстық негізгі түрде, D7, II7 айналымдармен, VII7 (кіші және кішірейтілген) негізгі түрінде;
5. Аккорд тізбегі.

Шамамен қиындық деңгейі: $t_6 | II_7 - D^4_3 | t^5_3 - D_7 | VI^5_3 - II^4_3 | K^6_4 - D_7 | t^5_3 - s^6_4 | t^5_3 ||$

III. Парақтан оқу:

1. Бірдауысты мысал 7-9 сынып қиындықтары БММ

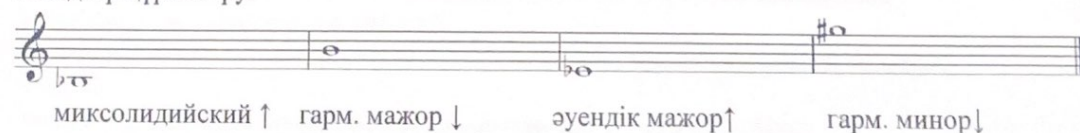
МУЗЫКА ТЕОРИЯСЫ (жазбаша және ауызша):

I. Музыка теориясы бойынша жазбаша жұмыс:

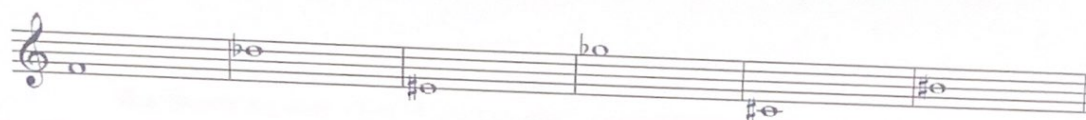
1. Мажор мен минордың үш түрін, халық музыкасының жеті сатылы және бес сатылы ладтары, қарапайым интервалдарды, үлкен және кіші аккордтары және олардың айналымдары, ұлғ. 5_3 және кіш. 5_3 негізгі түрінде құрастыру.
2. Берген тональдікте хроматикалық мажор және минор гаммасы, табиғи, гармоникалық үштондық және ерекше интервалдарды шешілуімен құрастыру.
3. Тональдікте аккордтарды шешілуімен құрастыру: T, S және D, D7, II7 айналымдарымен, VII7 (кіші және кішірейтілген).
4. Берілген дыбыстан септаккордтарды құрастыру: кіші мажорлық септаккорд айналымдарымен, кіші минорлық, кіші кішірейтілген, кішірейтілген тональдікті анықтаумен және шешілуімен.
5. Ұзақтықтарды қарапайым мөлшерде топтастыру (сегіздікпен және он алтылықпен ертүрлі ырғақты топтар, пунктирлі ырғақ).

Музыка теориясы бойынша шамамен жұмыс.

1. Ладтар құрастыру:

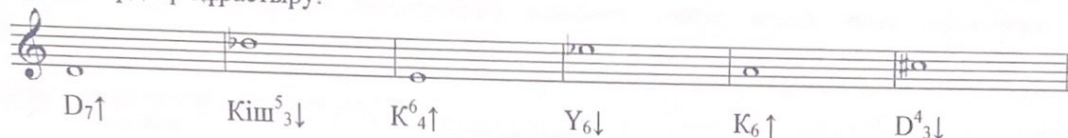

2. Интервалдар құрастыру:

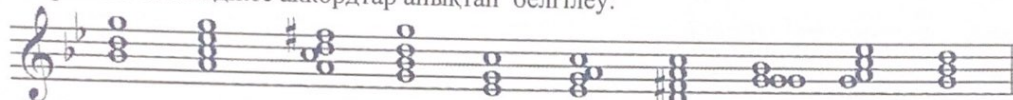
У7 ↑ к3 ↓ кіш7 ↑ к10 ↓ У7 ↑ ұлғ5 ↓

3. Аккордтар құрастыру:

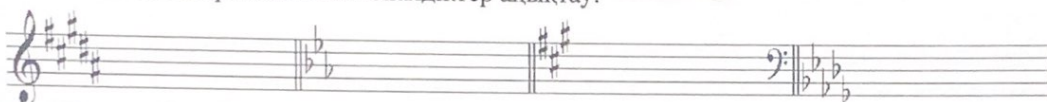

D7 ↑ Кіш⁵ ↓ К⁶ ↑ У₆ ↓ К₆ ↑ D₄ ↓

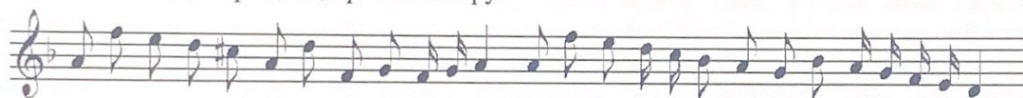
4. Берілген тональдікте аккордтар анықтап белгілеу:

5. Кілт белгілері бойынша тональдіктер анықтау:

6. 3/4 өлшемінде ұзақтықтар топтастыру:

II. Фортепианода ойнау:

1. Мажор мен минордың үш түрі, халық музыкасының ладтары;
2. Қарапайым интервалдар, үлкен, кіші үшдыбыстар және олардың айналымдары, $Улғ^5_3$ және $Кіш^5_3$ негізгі түрінде.
3. Берілген тональдікте негізгі үшдыбыспен негізгі септаккордтар шешілуімен.

2. ЕКІНШІ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН

МУЗЫКАЛЫҚ ӘДЕБИЕТІ (жазбаша және ауызша)

Музыкалық әдебиетке түсу емтиханы БММ-де қазақ, орыс және шетел музыкасы бойынша алған білімдерін анықтап қана қоймай, сонымен қатар музыкатанушының болашақ мамандығына қажетті қабілеттерін анықтауға арналған: интеллект, логикалық және бейнелі ойлау, музыканы тыңдау және түсіну қабілеті, оның мазмұны мен мәнерлі құралдарын түсіндіре отырып, ол туралы өз әсерлерін баяндау.

Қабылдау емтиханында талапкер көрсетуі керек:

- БММ-де оқытылатын композиторлардың өміржолы және шығармашылық өмірбаяндары туралы білім көрсету;
- негізгі музыкалық шығармаларды талдай білу және музыка туралы өз ойларын білдіру;
- тыңдалған шығарма және зерттелген композитор туралы айта білу;
- фортепианода ойнау;
- негізгі стиль бағыттары (классицизм, романтизм), жанрлар мен формалар (опера, балет, симфония, соната, сюита, романс, эн, ария, речитатив, ноктюрн, вальс, мазурка, минуэт және т.б.) туралы түсінікке ие болу.

Қабылдау емтиханы жұмыстың екі түрін қамтиды:

1. **Жазбаша жұмыс** - БММ бағдарламасы аясындағы музыкалық викторина, оған қазақ, орыс және шетел музыкасының туындылары енгізілген. Нөмірлер саны-20. Жазбадағы бір тыңдау-1 минут, нөмірді рәсімдеу-1 минут. Викторинада аудио жазбалар қолданылады. Шығарманың дыбысы тек түпнұсқа түрінде беріледі. Музыкалық викторина нөмірлерінің саны бағдарлама бөлімдерінің көлеміне сәйкес келеді және зерттелген материалмен пропорционалды қатынаста болады.

2. Талапкер композиторды, шығарманы, бөлімді (әрекетті), нөмірді атауға және жұмысты келесі кестеде ресімдеуге тиіс:

№	Композитор	Шығарманың аты	Бөлім, көрініс, номер
1			
2			
3			

Викторина нөмірлерінің тізімі 1-қосымшада бар.

1. **Билет бойынша ауызша емтихан.** Билетте екі сұрақ болады. Бірінші сұрақ-композитордың өміржолы және шығармашылық жолы, екіншісі-музыкалық шығарманың сипаттамасы. Әр сұраққа 10-15 минутқа жауап дайындау қажет. Бірінші мәселе бойынша ұлы композитордың өмірінің негізгі кезеңдерін атап өту, оның негізгі шығармаларын атау, шығармашылық келбетінің кейбір аспектілерін қозғау қажет: оның ұлттық және әлемдік өнерге қосқан үлесі, қандай жанрлар мен тақырыптарға жүгінгені. Екінші мәселе бойынша шығарманың жасалу тарихын айтып, оның мазмұнын, композицияның, драматургияның ерекшеліктерін сипаттаңыз. Әрі қарай, шығармаға талдау жасаңыз, оны музыкалық иллюстрациялармен сүйемелдеу ұсынылады (тақырыптарды жатқа орындау, оларды ән айтуға немесе фортепианода ойнауға болады). Бір жұмыс үшін 1-2-3 иллюстрация жеткілікті.

2. Қазақ, шетел және орыс музыкасының мектеп курсының тақырыптары музыкалық әдебиет бойынша шығармашылық сынақтарға арналған материал болып табылады: Абай, Біржан, Құрманғазы, Тәттімбет, Е. Брусиловский, А. Жұбанов, Л. Хамиди, М. Төлебаев, Е. Рахмадиев, Ғ. Жұбанова, И. С. Бах, Й. Гайдн, В. А. Моцарт, Л. Бетховен, Ф. Шуберт, Ф. Шопен, М. И. Глинка, А. С. Даргомыжский, А. П. Бородин, Н. А. Римский-Корсаков, М.П. Мусоргский, П. И. Чайковский, С. С. Прокофьев, Д. Д. Шостакович, А. И. Хачатурян-ның өмірбаяндары мен шығармалары жолы.

Емтихан сұрақтарының тізімі **2-қосымшада** берілген. Билеттегі сұрақтар қарама – қайшылық қағидаты бойынша біріктіріледі, егер бірінші сұрақ (композитордың шығармашылық өмірбаяны) қазақ музыкасынан үлгі алса, екінші сұрақ (музыкалық шығарманы талдау) шетелдік немесе орыс музыкасы болып табылады.

Билеттің үлгісі:

ММ Қазақ ұлттық өнер университеті, колледж
Мамандығы 0406000"Музыка теориясы"

№ 1 емтихан билеті

1. И. С. Бахтың өмірі мен шығармашылық жолы.
2. А. Жұбанов, Л. Хамиди «Абай» операсы.

Дайындалуға 30 минут беріледі. Дайындық үшін БММ-де қазақ, шетел, орыс, кеңестік музыкалық әдебиеттерді оқуға арналған кез келген қолжетімді оқу әдебиетін пайдалануға болады. Оқу құралдарының тізімі қоса беріледі (**3-қосымша**).

Қабылдау комиссиясы талапкердің білімін тексеру нысандары мен әдістерін тандау және өзгерту құқығын өзіне қалдырады.

Қосымша 1.

Викторинаның үлгі тізімі:

1. Халық әні «Назқоңыр»
2. Халық әні «Япыр-ай»
3. Биржан-сал «Айтбай»
4. Ахан сере «Сырымбет»
5. Жаяу Муса «Хаулау»
6. Абай «Көзімнің қарасы»
7. Халық күйі «Ақсақ құлан»
8. Ихлас Дукенулы «Жез киік»
9. Курмангазы «Балбырауын»
10. Курмангазы «Алатау»
11. Даулеткерей «Қос алқа»
12. Таттимбет «Сары жайлау»
13. Дина Нурпеисова «Бұлбұл»
14. А. Жубанов «Ария»
15. Л.Хамиди «Қазақ вальсі»
16. М. Тулебаев «Біржан-Сара» операсы, сцена айтыса 1 д.
17. А.Жубанов «Абай» операсы, Абайдың ариясы 4 д
18. Г.Жубанова «Жигер» симфониясы 1 ч.
19. И.С.Бах Токката и фуга ре минор.
20. И.Гайдн Симфония №103 ми бемоль мажор 1ч.
21. В.А.Моцарт. Соната Ля мажор, «Турецкий марш»
22. В.А.Моцарт. Симфония № 40 соль минор 1ч
23. В.А.Моцарт «Свадьба Фигаро» Ария Фигаро из 1 д. «Мальчик резвый...»
24. Л.В.Бетховен. Симфония №5 до минор 1ч
25. Ф Шуберт «Серенада»
26. Ф.Шуберт «Лесной царь»
27. Ф.Шуберт «Прекрасная мельничиха» № 1 «В путь»
28. Ф.Шопен. Полонез Ля мажор
29. Ф. Шопен. Вальс до-диез минор
30. М.И.Глинка «Я помню чудное мгновенье»
31. А.С.Даргомыжский. Романс «Мне грустно»
32. М.П.Мусоргский «Картинки с выставки» тема прогулки
33. М.П.Мусоргский. «Баба Яга»
34. А.П.Бородин «Князь Игорь» Половецкие пляски из 2д.
35. Н.А.Римский-Корсаков. Опера «Снегурочка» Песня Леля из 3д.
36. Н.А.Римский-Корсаков. «Шехерезада», 1ч
37. П.И.Чайковский. Опера «Евгений Онегин» Сцена письма, 2к
38. С.С.Прокофьев. Кантата «Александр Невский» Хор «Песнь об Александре Невском» ч.2
39. Д.Д.Шостакович Симфония «Ленинградская» ч.1 Эпизод нашествия
40. А.И.Хачатурян Скрипичный концерт. 1ч

Қосымша 2

Примерный список вопросов:

1. Абадың шығармашылық өмірбаяны.
2. Курмангазының шығармашылық өмірбаяны

3. Біржанның шығармашылық өмірбаяны
4. А.Жубановтың шығармашылық өмірбаяны
5. М.Тұлебаевтің шығармашылық өмірбаяны
6. Е.Рахмадиевтің шығармашылық өмірбаяны
7. Г.Жубанованың шығармашылық өмірбаяны
8. И.С.Бахтың шығармашылық өмірбаяны
9. И.Гайднның шығармашылық өмірбаяны
10. В.Моцарттің шығармашылық өмірбаяны
11. Ф.Шуберттің шығармашылық өмірбаяны
12. Ф.Шопеннің шығармашылық өмірбаяны
13. Н.А.Римского-Корсаковтың шығармашылық өмірбаяны
14. С.С.Прокофьевтің шығармашылық өмірбаяны
15. А.И.Хачатуряннің шығармашылық өмірбаяны
16. Е.Брусиловский «Кыз-Жибек» операсы
17. М.Тұлебаев «Біржан и Сара» операсы
18. А.Жубанов, Л.Хамиди «Абай» операсы
19. Г. Жубанова. «Жигер» симфониясы
20. Е. Рахмадиев. «Алпамыс» операсы
21. В.Моцарт №40, соль минор симфониясы
22. В.А.Моцарт. «Свадьба Фигаро» операсы
23. Л.Бетховен. №5, до минор симфониясы
24. Ф.Шуберт: «Неоконченная симфония»
25. М.Глинка: «Иван Сусанин» операсы
26. А.Бородин: «Князь Игорь» операсы
27. П.Чайковский: «Евгений Онегин» операсы
28. Н.Римский- Корсаков: «Снегурочка» операсы
29. Н.Римский-Корсаков: «Шехеразада»
30. С.Прокофьев: «Александр Невский» кантатасы

Қосымша 3.

Оқу әдебиеттерінің тізімі:

- 1 Елеманова С. (ред.-сост.). Казахская музыкальная литература. – Алма-Ата: Өнер, 1993
- 2 У.Джумакова, Н.Кетегенова. Казахская музыкальная литература 1920-1980.– Алматы, 1995.
- 3 И.Прохорова. Музыкальная литература зарубежных стран. Москва. «Музыка» -1978.
- 4 Брянцева В.Н. Музыкальная литература зарубежных стран. – М.: Музыка, 2006.
- 5 Смирнова Э. Русская музыкальная литература. – М.: Музыка, 1976.
- 6 Прохорова И., Скудина Г. Советская музыкальная литература. – М.: Музыка, 1984.
- 7 Привалов С. Зарубежная музыкальная литература. Эпоха романтизма: Р. Шуман, Дж. Россини, Дж. Верди, Ф. Лист, Р. Вагнер, Ж. Бизе. Учебник для старших классов ДМШ, Колледжей и лицеев. – СПб.: Композитор, 2003.
- 8 С.Привалов. Русская музыкальная литература. Учебник для старших классов ДМШ, Колледжей и лицеев. – Санкт-Петербург, «Композитор»2012;
- 9 Шорникова М.И. Музыкальная литература. Развитие западно-европейской музыки. 2 год обучения. - Ростов н/Д: Феникс, 2010
- 10 Шорникова М.И. Музыкальная литература. 3 год обучения. Русская музыкальная классика. М.: Феникс, 2009.

- 11 Шорникова М.И. Музыкальная литература. Русская музыка XX века: 4 год обучения. М.: Феникс, 2009.

«Музыкалану және композиция»
кафедрасының меңгерушісі

Акпарова Г.Т.

«Музыка теориясы және
оркестрлік дирижерлеу» ПЦК төрайымы

Жолдасова Н.К.